

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 70693175/45.02/305433

11.01.2016

Konu: Tereddüte Düşülen Hususlar

İNSAN KAYNAKLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 04/01/2016 tarihli ve 41289672/45.02/33195 sayılı yazınız.

İlgi yazı ve ekleri incelenmiştir.

Anayasanın 138 inci maddesinde, "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." denilmekte, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 28 inci maddesinde de, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idarenin gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğu ve bu sürenin hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemeyeceği düzenlenmiştir.

İptal kararları hukuka aykırı olarak nitelendirilen dava konusu idari işlemi geçmişe etkili (şamil) olarak, yani yapıldığı tarih itibariyle hukuk düzeninden çıkarılmasının sağlar. Başka bir anlatımla da, iptal kararı ile idari işlemi hiç yapılmamış, hiç doğmamış hale getirilir. İdari işlemin yapıldığı tarih itibariyle hukuk düzeninden kalkması, iptal kararı ile birlikte kendiliğinden olmakta ise de; davacının dava açmakla amaçladığı sonuç, her zaman, idari işlemin iptal edilmesiyle sağlanamayabilir.

İptal kararları, önce de söylediğimiz gibi, idari işlemlerin aksine, zaman bakımından geriye yürüyerek, etki yaratırlar. İdari davaya konu edilen idari işlemi tesis edildiği (yapıldığı) tarihten itibaren ortadan kaldırarak, idari işlemden önceki hukuki durumun geri gelmesini sağlarlar

Danıştay Üçüncü Dairesinin 2.12.1975 gün ve 579 sayılı kararında da "iptal kararı, yalnızca dava konusu edilen idari işlem üzerinde etki yaratmaz; ona bağlı olarak tesis edilen diğer işlemleri de yapıldıkları tarihten itibaren ortadan kaldırarak tesis edilmemiş hale getirir." denilmektedir. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 30.9.1994 gün ve E. 1993/247, K. 1994/559 sayılı kararı "Çünkü sakat bir idari işlemin hukuk düzenine girmesi ile hukuka aykırı bir durum doğar. Bu durumun giderilebilmesi için iptal kararı hukuken sakat idari işlemi geriye yürür biçimde ortadan kaldırır ve hukuka aykırı işlem yapılmasından önceki duruma dönülür." denilmektedir.

Bu açıklamalardan, idari yargı yerlerince verilen iptal kararlarının, davaya konu idari işlem üzerinde, biri, davaya konu idari işlemle ona bağlı olarak tesis edilen diğer işlemlerin yapıldıkları tarihten geçerli olarak ortadan kaldırılması; diğeri, bu işlemlerin tesisinden önceki hukuki durumun geri gelmesinin; hatta, Danıştay Birinci Dairesinin 27.2.2003 gün ve E:2003/14,K:2003/25 sayılı kararında söylendiği üzere, iptal edilen idari işlemin tesisinden önceki hukuki durumun devamının sağlanması; böylece, hukuk düzeninin hiç bozulmamış

Atatürk Blv. 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: adsoyad@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: C. Pektürk Av.
Tel: (0 312) 4252356
Faks: (0 312) 4174457

hale getirilmesi olmak üzere iki tür etkisi olduğu anlaşılmaktadır.

Bazı durumlarda İdare mahkeme kararının uygulanması zımnında işlem tesis etme imkanını bulamayabilir. İdare hukukunda "fiili" ve "hukuki" imkansızlık diye adlandırılan bu durumlar dışında İdarenin, iptal edilen işlem nedeniyle oluşan hukuka aykırılığı gidermek için işlem veya işlemler tesis etmesi bir zorunluluktur.

Somut olay ile ilgili olarak, dava konusu işlemin konu unsurunu oluşturan "müdür" görevi mevcut olduğundan ve İdare tarafından müdür görevlendirmeleri de yapıldığından herhangi bir fiili ve hukuki imkansızlıktan söz edilemeyeceği açıktır. Bu bağlamda yukarıda yapılan açıklamalar ve yargı kararları göz önüne alındığında iptal edilen işlem hukukda uygun yapılmış olsa idi, davacının statüsü ne olacak idiye aynı sonucu doğuracak işlemin tesis edilmesinin hukuka uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Hayati CANKALOĞLU
1. Hukuk Müşaviri